

TEKSTY PRZYJĘTE

P8_TA(2018)0041

Sytuacja w Wenezueli

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 8 lutego 2018 r. w sprawie sytuacji w Wenezueli (2018/2559(RSP))

Parlament Europejski,

- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z 1948 r.,
- uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych, którego Wenezuela jest stroną,
- uwzględniając konstytucję Wenezueli,
- uwzględniając swoje liczne rezolucje w sprawie Wenezueli, w szczególności rezolucję z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie sytuacji w Wenezueli¹, rezolucję z dnia 18 grudnia 2014 r. w sprawie prześladowań demokratycznej opozycji w Wenezueli², rezolucję z dnia 12 marca 2015 r. w sprawie sytuacji w Wenezueli³, rezolucję z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie sytuacji Wenezueli⁴, rezolucję z dnia 27 kwietnia 2017 r. w sprawie sytuacji w Wenezueli⁵ oraz rezolucję z dnia 13 września 2017 r. w sprawie stosunków politycznych UE z Ameryką Łacińską⁶,
- uwzględniając oświadczenie wydane w dniu 12 lipca 2017 r. przez przewodniczących Komisji Spraw Zagranicznych, Delegacji do spraw stosunków z państwami Mercosuru oraz Zgromadzenia Parlamentarnego EUROLAT na temat obecnej sytuacji w Wenezueli,
- uwzględniając Międzyamerykańską kartę demokratyczną przyjętą w dniu 11 września 2001 r.,
- uwzględniając oświadczenie z dnia 31 marca 2017 r. wydane przez Wysokiego Komisarza ONZ ds. Praw Człowieka Zeida Ra'ada Al Husseina na temat orzeczenia Sądu Najwyższego Wenezueli o przejęciu uprawnień ustawodawczych Zgromadzenia

¹ Dz.U. C 285 z 29.8.2017, s. 145.

² Dz.U. C 294 z 12.8.2016, s. 21.

³ Dz.U. C 316 z 30.8.2016, s. 190.

⁴ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0269.

⁵ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0200.

⁶ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0345.

Narodowego,

- uwzględniając oświadczenie Rady Praw Człowieka ONZ (UNHRC) z dnia 2 lutego 2018 r. potępiające zatrzymanie Enrique Aristeguiety,
 - uwzględniając ostrzeżenia Organizacji Państw Amerykańskich (OPA) zawarte w sprawozdaniach z dnia 30 maja 2016 r. i z dnia 14 marca 2017 r. w sprawie Wenezueli oraz apele sekretarza generalnego OPA o pilne zwołanie posiedzenia Stałej Rady organizacji na mocy art. 20 Międzyamerykańskiej karty demokratycznej, aby omówić kryzys polityczny w Wenezueli,
 - uwzględniając pismo skierowane w dniu 27 marca 2017 r. przez wiceprzewodniczącą Komisji / wysoką przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa w sprawie pogarszającej się sytuacji i poważnego kryzysu politycznego, gospodarczego i humanitarnego w Wenezueli,
 - uwzględniając deklarację OPA podpisaną przez jej 14 państw członkowskich w dniu 13 marca 2017 r., w której m.in. wezwano Wenezuelę do szybkiego zaplanowania wyborów, uwolnienia więźniów politycznych i uznania zapisanego w jej konstytucji rozdziału władzy,
 - uwzględniając rezolucję Stałej Rady OPA z dnia 3 kwietnia 2017 r. w sprawie ostatnich wydarzeń w Wenezueli,
 - uwzględniając deklarację Grupy z Limy z dnia 23 stycznia 2018 r. w sprawie decyzji Narodowego Zgromadzenia Konstytucyjnego o ogłoszeniu wyborów prezydenckich,
 - uwzględniając konkluzje Rady z dnia 13 listopada 2017 r. i z dnia 22 stycznia 2018 r. w sprawie Wenezueli, w szczególności nałożenie embarga na broń oraz sankcji,
 - uwzględniając oświadczenie Wysokiej Przedstawiciel wydane w imieniu UE na temat przyłączenia się niektórych państw trzecich do decyzji o sankcjach w związku z sytuacją w Wenezueli złożone w dniu 7 grudnia 2017 r.,
 - uwzględniając oświadczenie Wysokiej Przedstawiciel w sprawie ostatnich wydarzeń w Wenezueli, złożone w dniu 26 stycznia 2018 r. w imieniu UE, w którym potępiła ona decyzję władz Wenezueli o wydaleniu ambasadora Hiszpanii z Caracas,
 - uwzględniając swoją decyzję o przyznaniu Nagrody im. Sacharowa za 2017 r. opozycji demokratycznej w Wenezueli;
 - uwzględniając art. 123 ust. 2 i 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że nielegalne Narodowe Zgromadzenie Konstytucyjne, którego nie uznaje ani wspólnota międzynarodowa, ani Unia Europejska, wezwało do zorganizowania wyborów prezydenckich do końca kwietnia 2018 r.; mając na uwadze, że zgodnie z konstytucją Wenezueli organem odpowiedzialnym za ogłoszenie wyborów jest Krajowa Rada Wyborcza; mając na uwadze, że art. 298 konstytucji Wenezueli, w którym stwierdza się jednoznacznie, że „[u]stawa regulująca procedury wyborcze nie może być w żaden sposób zmieniana w okresie sześciu miesięcy bezpośrednio poprzedzających dzień wyborów”, był ostatnio wielokrotnie łamany;

- B. mając na uwadze, że decyzja tę podjęto poza ramami dialogu narodowego prowadzonego od grudnia 2017 r. i z lekceważeniem ewentualnych postępów osiągniętych w czasie rozmów między rządem Wenezueli a opozycją w Santo Domingo; mając na uwadze, że termin wyborów i proces prowadzący do ich zorganizowania stanowiły dwa główne tematy prowadzonych w Santo Domingo rozmów; mając na uwadze, że ogłoszenie wyborów stoi w sprzeczności zarówno z zasadami demokratycznymi, jak i z zasadą dobrej wiary w odniesieniu do dialogu między rządem a opozycją;
- C. mając na uwadze, że w dniu 25 stycznia 2018 r. Sąd Najwyższy postanowił wykluczyć z udziału w wyborach prezydenckich sojusz MUD (Mesa de la Unidad Democrática); mając na uwadze, że dnia 4 lutego 2018 r. Krajowa Rada Wyborcza wykluczyła partię Primero Justicia z procesu wyborczego; mając na uwadze, że liderzy Leopoldo López i Henrique Capriles mają zakaz kandydowania w wyborach; mając na uwadze, że te decyzje stanowią poważne naruszenie zasady równości wyborów, ponieważ uniemożliwiają kandydatom opozycji swobodny udział w wyborach na równych warunkach;
- D. mając na uwadze, że w 2017 r. sojusz MUD otrzymał przyznawaną przez Parlament Nagrodę im. Sacharowa za wolność myśli;
- E. mając na uwadze, że niekonstytucyjne przedterminowe ogłoszenie wyborów spowodowało wycofanie się Meksyku i Chile z procesu krajowych negocjacji politycznych między rządem Wenezueli a częścią opozycji;
- F. mając na uwadze, że w dniu 13 listopada 2017 r. Rada UE postanowiła nałożyć na Wenezuelę embargo na broń i sprzęt, który mógłby być wykorzystywany w tym kraju w represjach;
- G. mając na uwadze, że w dniu 22 stycznia 2018 r. Rada UE jednogłośnie postanowiła nałożyć na siedmiu Wenezuelczyków piastujących urzędy państwowe sankcje w postaci środków ograniczających takich jak zakaz wjazdu na terytorium Unii Europejskiej i zamrożenie aktywów, co stanowiło odpowiedź na nieprzestrzeganie zasad demokratycznych, praworządności i demokracji;
- H. mając na uwadze, że w reakcji na przyjęcie przez UE sankcji Wenezuela zareagowała wydaleniem ambasadora Hiszpanii z Caracas i uznaniem go za „persona non grata”, oskarżając Hiszpanię o ingerencję w wewnętrzne sprawy kraju; mając na uwadze, że UE stanowczo potępiła tę decyzję, a jednocześnie w pełni zademonstrowała solidarność z Hiszpanią, zważywszy że decyzje UE w dziedzinie polityki zagranicznej, w tym o nałożeniu sankcji, są jednomyślne;
- I. mając na uwadze, że sytuacja w zakresie praw człowieka, demokracji i praworządności w Wenezueli stale się pogarsza; mając na uwadze, że Wenezuela jest pogrążona w bezprecedensowym kryzysie politycznym, społecznym, gospodarczym i humanitarnym, powodującym wiele ofiar śmiertelnych; mając na uwadze, że przeprowadzenie wolnych i uczciwych wyborów przy zachowaniu wszystkich odpowiednich gwarancji oraz zapewnienie odpowiedniego czasu na ich przygotowanie ma kluczowe znaczenie dla rozpoczęcia rozwiązywania wielu problemów, z jakimi boryka się Wenezuela; mając na uwadze, że z kraju uciekło prawie 2 mln Wenezuelczyków; mając na uwadze, że państwu przyjmującym coraz trudniej jest zapewniać pomoc i usługi nowo przybyłym;
- J. mając na uwadze, że zbuntowanego funkcjonariusza policji Oscara Péreza i kolejnych

sześć osób rozstrzelano bez sądu, mimo że nie stawiały oporu;

- K. mając na uwadze, że w nocy 2 lutego 2018 r. Enrique Aristeguieta Gramcko został uprowadzony przez służby wywiadowcze, które nie podały jego miejsca pobytu, po czym został następnego dnia uwolniony;
- L. mając na uwadze, że coraz większa liczba Wenezuelczyków, w tym dzieci, cierpi na niedożywienie będące skutkiem ograniczonego dostępu do rzetelnej opieki zdrowotnej, leków i żywności; mając na uwadze, że rząd Wenezueli niestety uporczywie nie uznaje powagi problemu oraz odmawia przyjmowania i ułatwienia dystrybucji międzynarodowej pomocy humanitarnej; mając na uwadze, że Wenezuelczycy próbują kupować żywność i artykuły pierwszej potrzeby na Wyspach Karaibskich z powodu ich poważnego niedoboru w kraju;
1. odrzuca jednostronną decyzję nieuznanego na forum międzynarodowym ani przez UE Narodowego Zgromadzenia Konstytucyjnego, w której wzywa ono do przeprowadzenia wcześniejszych wyborów prezydenckich do końca kwietnia 2018 r.; głęboko ubolewa nad niedawnym wyrokiem Sądu Najwyższego Wenezueli zakazującym udziału przedstawicieli MUD w zbliżających się wyborach; podkreśla, że wielu potencjalnych kandydatów nie będzie mogło startować w wyborach, ponieważ przebywają na emigracji, nałożono na nich zakaz administracyjny, przebywają w więzieniu lub w areszcie domowym; podkreśla, że udział partii politycznych w wyborach nie powinien być obwarowany warunkami ani utrudniany i wzywa władze Wenezueli do przywrócenia im pełni praw wyborczych;
 2. podkreśla, że tylko wybory zorganizowane w ramach realistycznego kalendarza wyborczego, uzgodnionego w drodze dialogu narodowego z udziałem wszystkich istotnych podmiotów i partii politycznych oraz przy poszanowaniu równych, uczciwych i przejrzystych warunków uczestnictwa – zakładających zniesienie zakazów obejmujących przeciwników politycznych, uwolnienie więźniów politycznych, zapewnienie równowagi w składzie Krajowej Rady Wyborczej i jej bezstronności, zapewnienie wystarczających gwarancji, w tym obecności niezależnych obserwatorów międzynarodowych – zostaną uznane przez UE i jej instytucje, w tym Parlament Europejski; przypomina, że jest gotowy wysłać misję obserwacji wyborów, jeżeli spełnione zostaną niezbędne warunki;
 3. zdecydowanie potępia decyzję władz Wenezueli o wydaleniu z Caracas i uznaniu za „persona non grata” ambasadora Hiszpanii i nalega, aby rząd Wenezueli natychmiast przywrócił normalne stosunki dyplomatyczne z Hiszpanią; przypomina, że UE podejmuje jednomyślnie wszystkie decyzje w dziedzinie polityki zagranicznej, w tym decyzje o nałożeniu sankcji; apeluje zatem o pełną solidarność z Hiszpanią;
 4. uważa wprowadzenie przez Radę UE embarga na broń i nałożenie sankcji na siedem wysoko postawionych osób za właściwą odpowiedź na poważne naruszenia praw człowieka i zasad demokracji, apeluje jednak o ich rozszerzenie na osoby ponoszące główną odpowiedzialność za pogłębiający się kryzys polityczny, społeczny, gospodarczy i humanitarny oraz objęcie nimi prezydenta, wiceprezydenta, ministra obrony, członków najwyższego dowództwa armii i ich najbliższego otoczenia, w tym członków rodzin; sugeruje, aby, w razie gdyby sytuacja w zakresie praw człowieka nadal się pogarszała, zbadano dalej idące możliwości interwencji dyplomatycznej i ekonomicznej i z nich skorzystano, na przykład możliwości wpływania na państwowe przedsiębiorstwo naftowe Petróleos de Venezuela, S.A. (PDVSA);

5. w najostrzejszych słowach potępia ciągle naruszanie ładu demokratycznego w Wenezueli; ponownie zapewnia o pełnym poparciu dla Zgromadzenia Narodowego jako jedyne go prawomocnie powołanego i uznawanego parlamentu w Wenezueli oraz apeluje do rządu Wenezueli o przywrócenie mu pełni władzy konstytucyjnej; odrzuca decyzje podjęte przez Narodowe Zgromadzenie Konstytucyjne jako naruszające wszystkie standardy i zasady demokratyczne; wyraża poparcie dla rozwiązania politycznego z udziałem wszystkich odnośnych podmiotów i partii politycznych; przypomina, że podział władz oraz brak wzajemnych ingerencji pomiędzy nimi to podstawowa zasada państw demokratycznych opartych na praworządności;
6. wzywa prokuratora Międzynarodowego Trybunału Karnego, aby na mocy postanowień statutu rzymskiego wszczął dochodzenie w sprawie przypadków łamania praw człowieka przez reżim wenezuelski i wzywa UE do odegrania aktywnej roli w tym zakresie;
7. ponawia wezwania do natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia wszystkich więźniów politycznych, poszanowania demokratycznie wybranych organów i przestrzegania praw człowieka;
8. wyraża solidarność z ludnością Wenezueli i deklaruje pełne wsparcie dla Wenezuelczyków, którzy cierpią z powodu skutków poważnego kryzysu humanitarnego; apeluje o bezzwłoczne uzgodnienie planu dostępu pomocy humanitarnej dla kraju i wzywa władze wenezuelskie, by pilnie umożliwiły swobodne niesienie pomocy humanitarnej w kraju oraz do dopuszczenia organizacji międzynarodowych, które pragną udzielić pomocy; apeluje o szybką reakcję w celu zapobiegania niedożywieniu wśród grup w najtrudniejszej sytuacji, w tym dzieci; wzywa UE do pomocy krajom ościennym, w szczególności Kolumbii, wobec napływu wenezuelskich uchodźców; wzywa rząd Wenezueli do wypłacania emerytur Wenezuelczykom mieszkającym za granicą i uprawnionym do zabezpieczenia społecznego;
9. ponawia apel, by jak najszybciej wysłać do Wenezueli delegację Parlamentu Europejskiego, która poprowadzi dialog ze wszystkimi stronami konfliktu;
10. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii ds. polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, rządowi i Zgromadzeniu Narodowemu Boliwariańskiej Republiki Wenezueli, Europejsko-Latynoamerykańskiemu Zgromadzeniu Parlamentarnemu oraz sekretarzowi generalnemu Organizacji Państw Amerykańskich.